

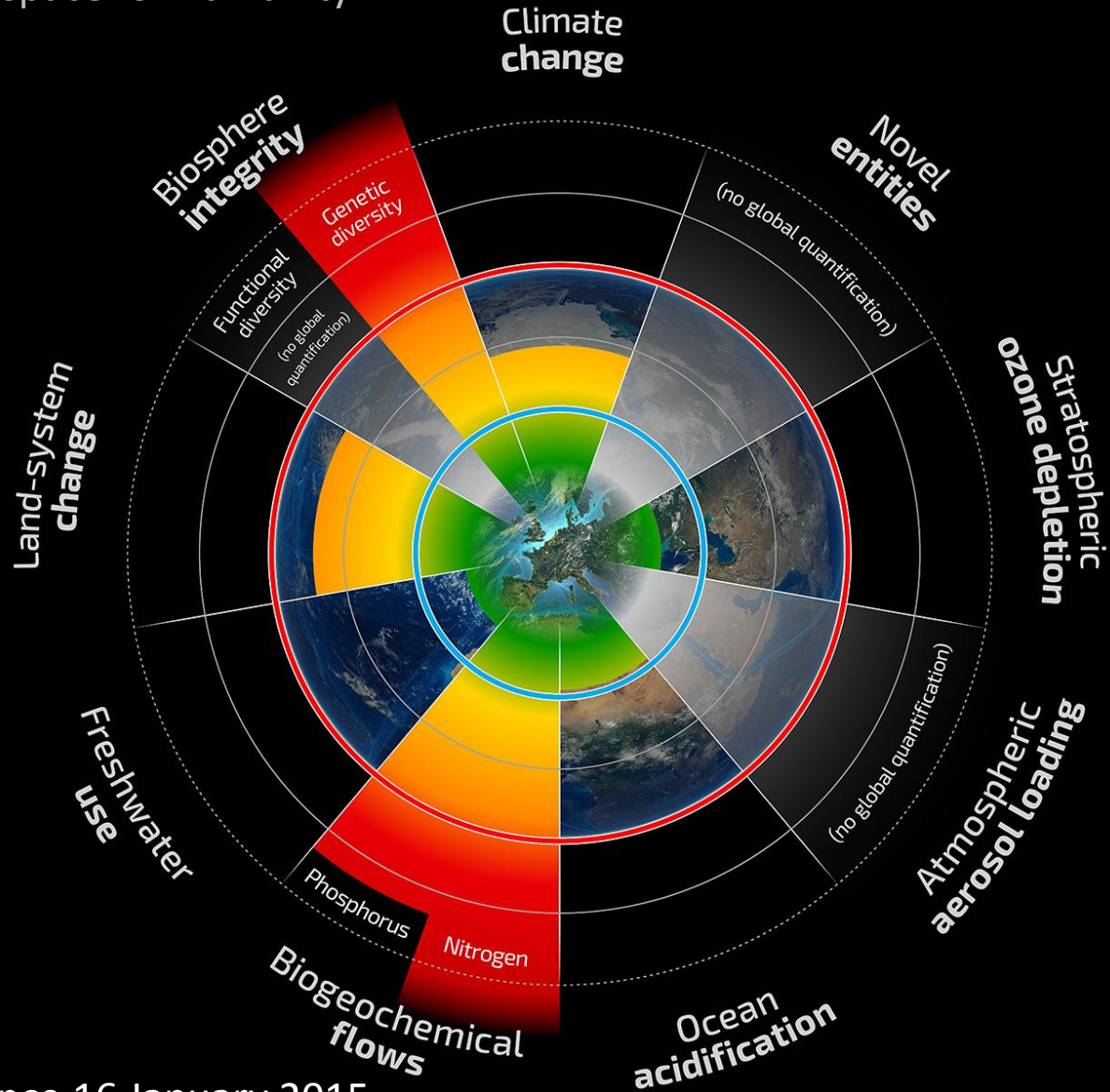

För ekosystemtjänster i stadsplaneringen

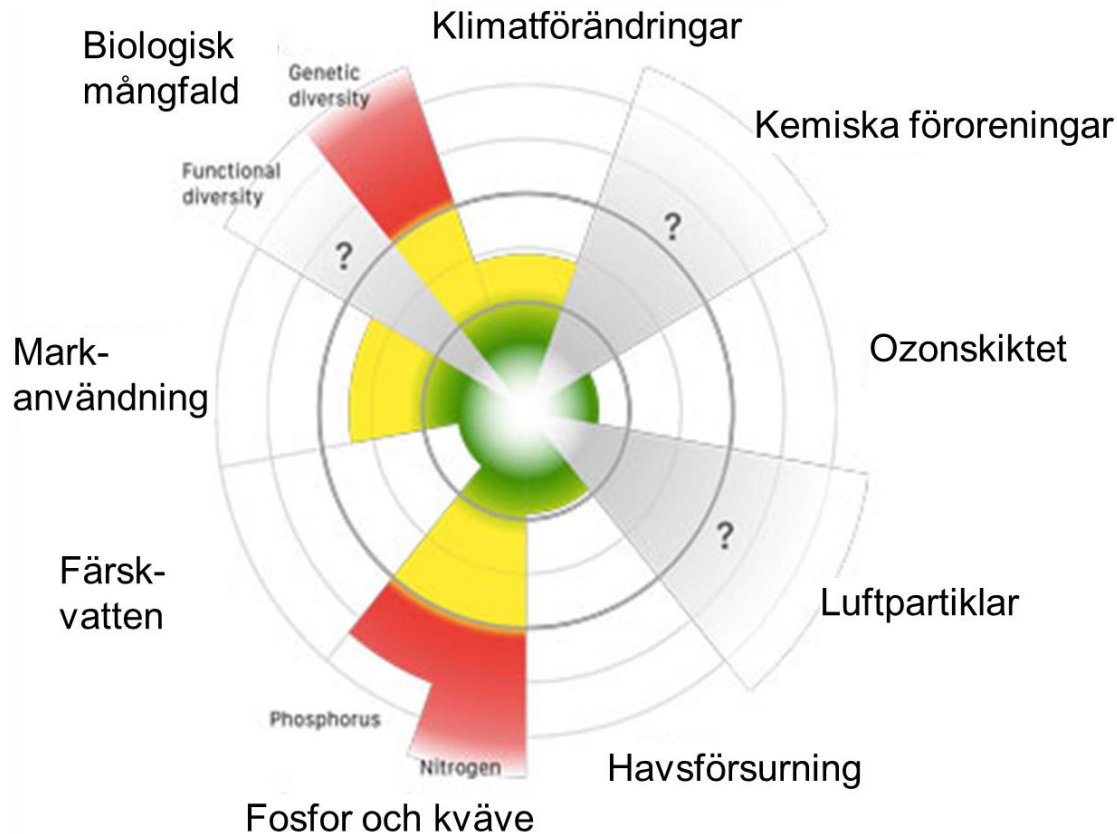
Tobias Edman, Geografiska informationsbyrån

Planetary Boundaries

A safe operating space for humanity

STADEN OCH NATUREN

- Högt exploateringsstryck och minskande grönytor
- Urbanisering i Sverige och globalt
- Ekosystemtjänstnytta inom problemområden (klimatförändringar, minskad biologisk mångfald)

STADENS BEROENDE AV EKOSYSTEMTJÄNSTER

VÄXTER
REDUCERAR
SMOG
& MARKNÄRA
OZON

URBAN NATUR
STÄRKER OMGIVANDE
EKOSYSTEM

VATTEN & VÄXTER
REDUCERAR & REGLERAR
TEMPERATUREN
I STADEN

GRÖNOMRÅDEN
ÖKAR OMGIVANDE
FASTIGHETSVÄRDEN

GRÖNA TAK & VÄGGAR
SKYDDAR MOT
UV-STRÅLNING

LÖVVERK
MINSKAR
BULLER

VÄXTLIGHET
MINSKAR STRESS
& ÖKAR
VÄLMÅENDE

VÄXTLIGHET
GER OSS FÄRRE
ÖVERSVÄMNINGAR

SAMT VÄRMER & SVALKAR
BYGGNADER

BIOMASSA
BINDER
CO2

VÄXTLIGHET
FÅNGAR UPP
NÄRINGSUTSLÄPP

CHALMERS

Stockholm Resilience Centre
Sustainability Science for Biosphere Stewardship

Stockholm
University

MÅL MED C/O CITY – steg 3

- Verktyg och metoder har testats och fungerar i flera olika typer av miljöer.
- Ekosystemtjänster - effektiv och ekonomisk lösning i hållbar stadsutveckling.
- Samhälls- och företagsekonomiska beräkningar - nytta och besparingar.
- Byggföretag och konsulter - nya marknader och erbjudanden.
- Myndigheter använder och efterfrågar C/O City resultat och aktörer.
- Forum för kunskapsspridning, campus och marknadsplats.
- Modell för internationalisering.

Det startade med hållbarhetsprofil Norra Djurgårdsstaden

Mål för hållbarhet – ett är
”Låt naturen göra jobbet”

Grönytefaktor –
ekosystemtjänster

- Klimatanpassning
- Rekreation
- Biologisk mångfald

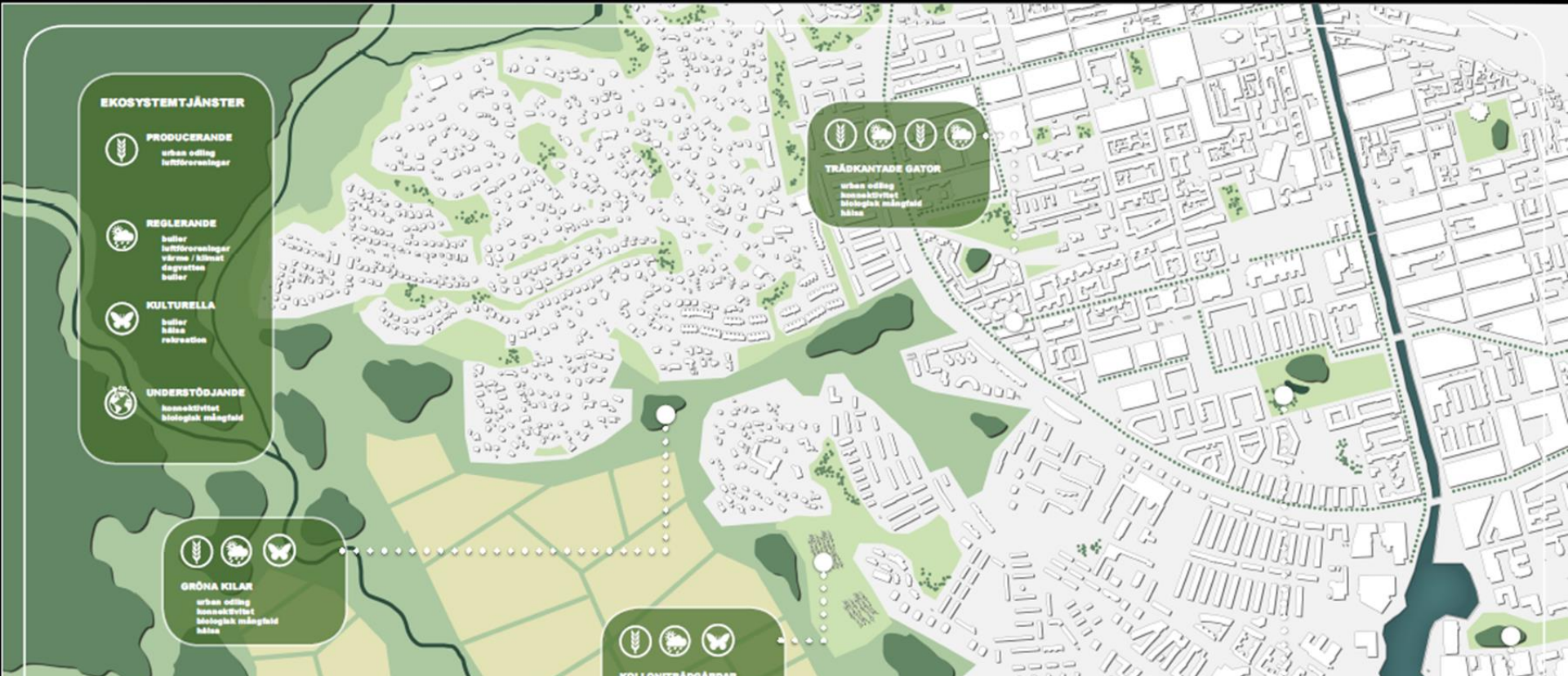
Passivt pynt → Aktiv komponent

VERKTYG OCH METODER

- Handbok
- Certifieringssystem
- Grönytefaktor, planeringsverktyg
- Uppföljning, indikatorer
- Kvantifieringar, värderingar
- Mätningar, handböcker för gröna klimatskal, byggteknik

ALLMÄN PLATSMARK

- ✿ Komplettera Grönytefaktor för kvartersmark
- ✿ Skapa stadsdelar som stärker ekosystemen och på så sätt gör dem bättre anpassade för t.ex. ett förändrat klimat
- ✿ Skapa attraktiva, multifunktionella och grönskande stadsdelar med höga sociala och ekologiska värden

Reducerar gatu-
buller 5 db(a)

Omhänderar 1.500 m³
dagvatten

Fysisk rörelse för
45% av de boende

Sänker effekt av
solinstrålning 20°

Stabiliserar
medeltemp 1,5°C

KVANTIFIERINGAR AV EKOSYSTEMTJÄNSTER

2016.03.10
Hägersten

Arbeta smart med ekosystemtjänster

AGENDA

01.

**Geografiska
informationsbyrån**
Eventuell underrubrik

02.

Heat island effect
Fjärranalys och modellering

03.

Bebyggelsetyper
Villastad, Skog, Industri

04.

Hälsoeffekter
Äldre, psykiskt sjuka,
kolpatienter med flera är
utsatta

05.

Åtgärder
Gröna tak, hög vegetation
och vatten

01. Geografiska informationsbyrå

Vår vision

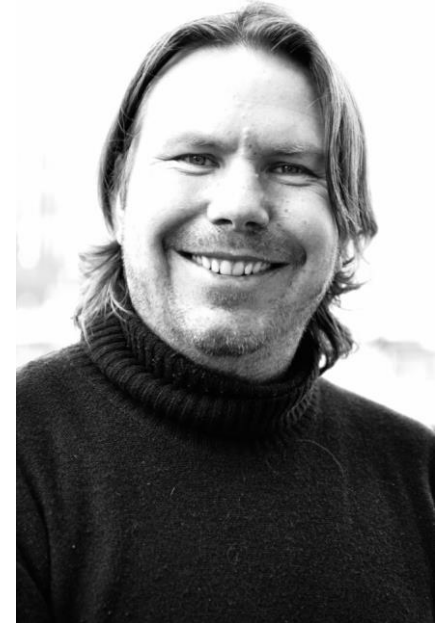
Geografiska Informationsbyrån -tre grundare

Sara Wiman

Tobias Edman

Greger Lindeberg

www.geografiskainformationsbyran.se

Geografiska Informationsbyrån

- vår vision

- Teknisk kompetens inom geografiska data och geografisk analys
- Ämneskunskap: Biologi, Geologi, Fotogrammetri
- Tillämpningsområden: Bildanalys, Markanvändning, Riskanalys m.m.
- 15-25 års erfarenhet

Expert-
kunskap

Innovation

- Affärsmodeller inom geodata
- Problemställningar
- Tekniska möjligheter – mängden tillgängliga data och processorkraft

For Better Decisions

Hållbarhet

- Riskanalyser
- Ekosystemtjänster
- Förändring

Molntjänster
Automatisering

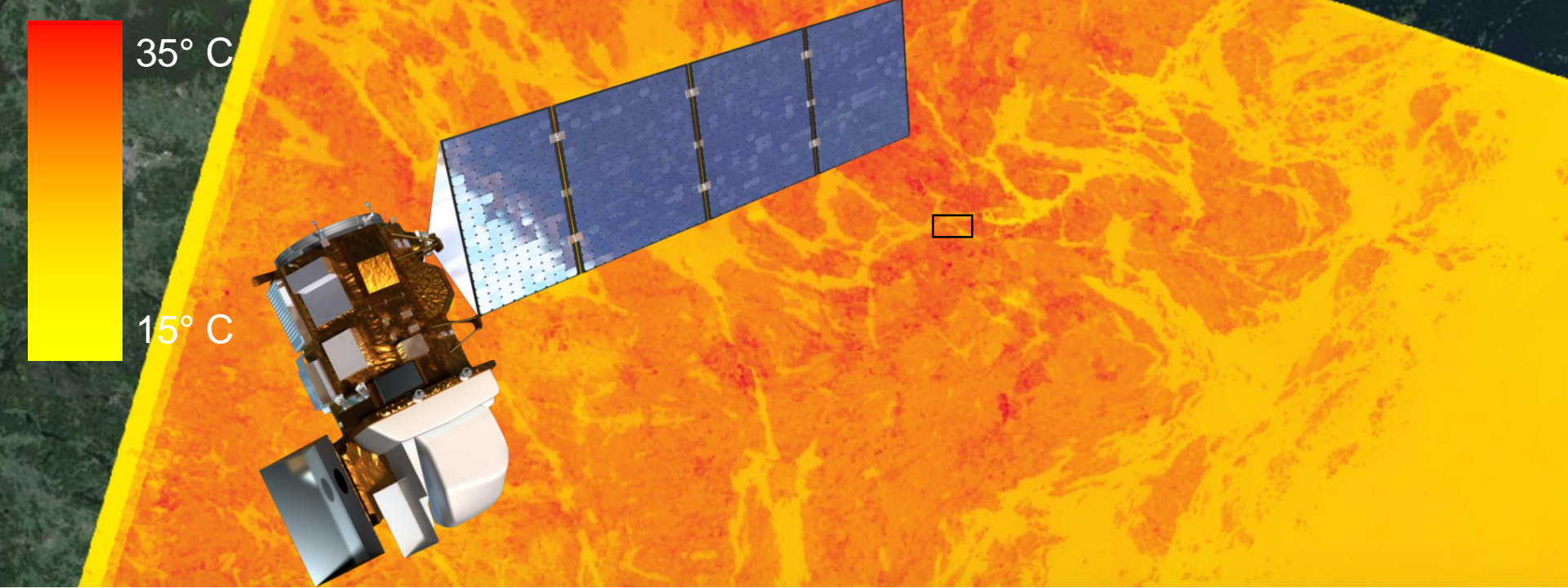
Beslutstöd

02. Heat island effect

Fjärranalys och modellering

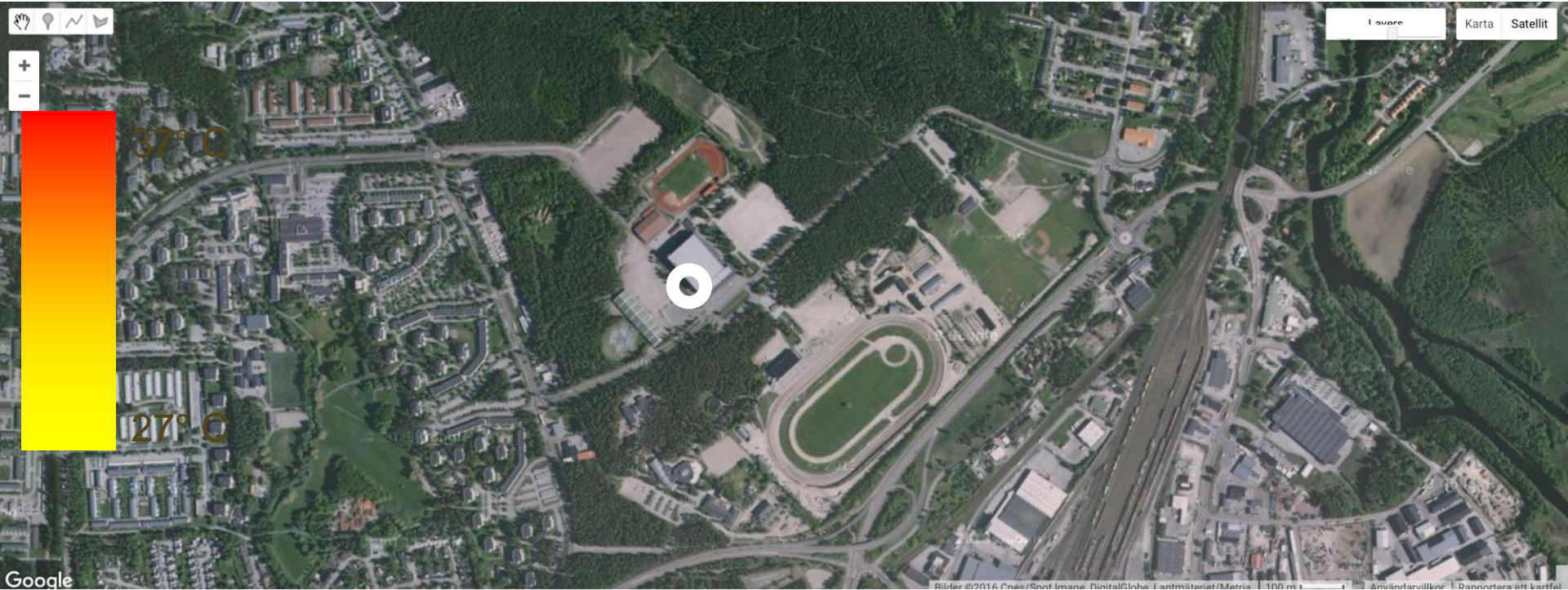

Yttemperatur -Landsat 8

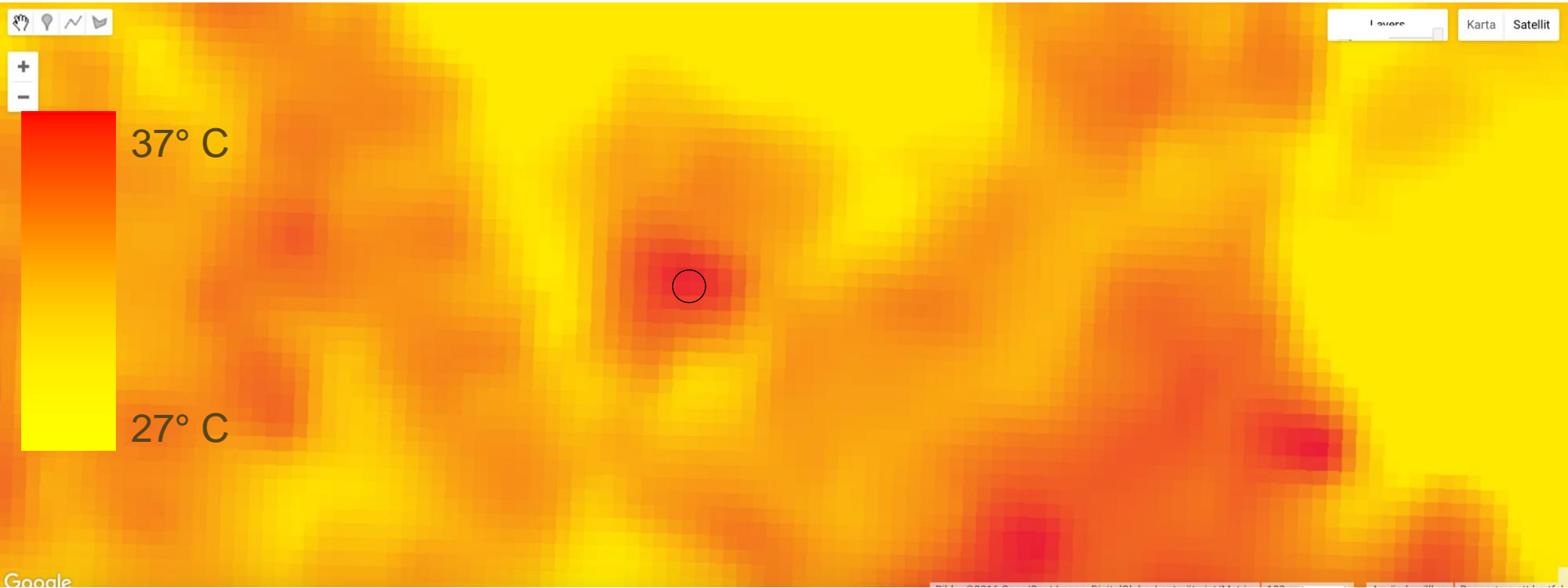
Landsat 8 passerar samma punkt på jorden var 16:e dag och samlar bland annat in information om yttemperatur.

Upplösningen är 100 meter och täckningen global, över stockholm passerar Landsat 8 vid 10 på förmiddagen.

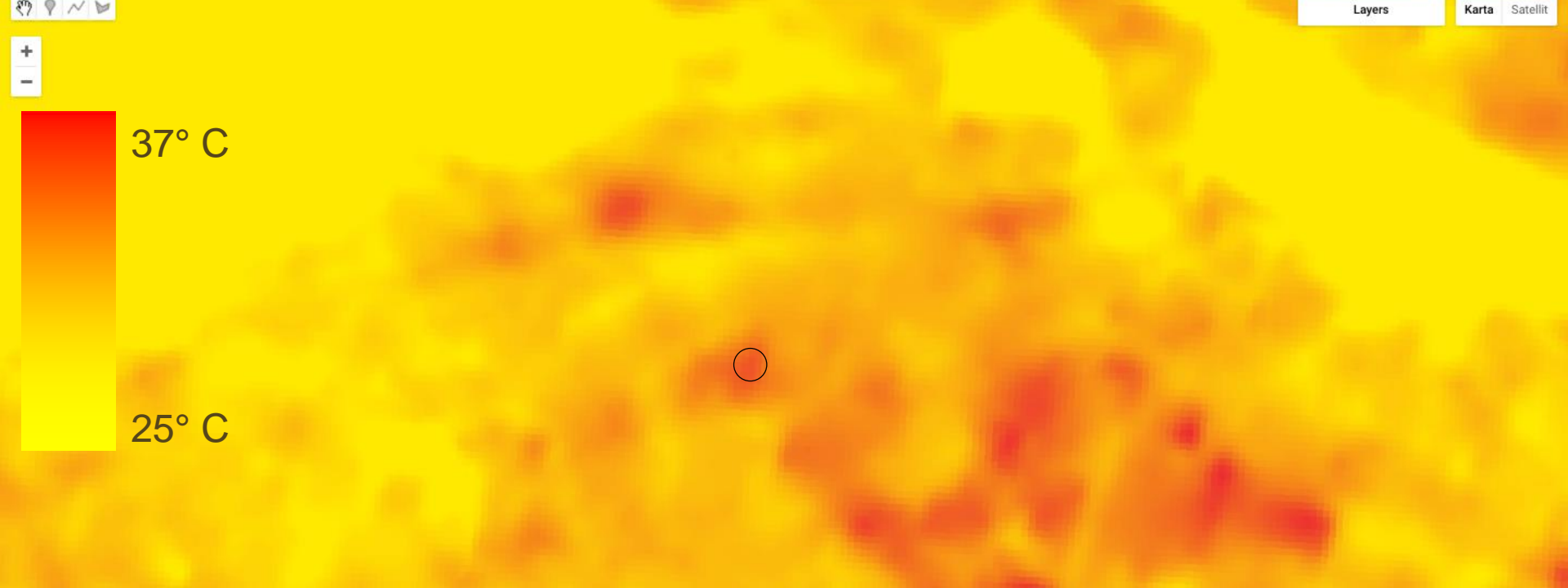
Gavlerinken

Lokala variationer i temperatur framträder när man zoomar in över Gavlerinken.

Gävlerinken

Lokala variationer i temperatur framträder när man zoomar in över söderort. Värdena är uppmätta och inte modellerade.

Telefonplan (ULI) i centrum

Lokala variationer i temperatur framträder när man zoomar in över Gavlerinken. Värdena är uppmätta och inte modellerade.

Lokala värmeöar

Vatten framträder som tydligt svalt, områden med gator och vägar är varmare.

03. Bebyggelsestyper

Villastad, skog, industri, skola

Sval miljö 21° C

Träd ger både skugga och avdunstning, två viktiga faktorer som förklarar att skog är svalare än gräsmark.

Sval miljö 23° C

Mycket träd i bostadsområden ger svalare ute och innetemperaturer.

Sval miljö 25° C

När mängden träd och deras höjd minskar ökar temperaturen.

Varm miljö 28° C

I miljöer med få träd och stora öppna och hårdgjorda ytor ökar värmen snabbare.

Varm miljö 33° C

I träd fria miljöer med platta och svarta tak blir värmen kraftig redan på förmiddagen.

Svarta tak och öppna ytor

Varmt

- Stora svarta tak
- Hårdgjorda ytor
- Kortklippta gräsytor

Svalt

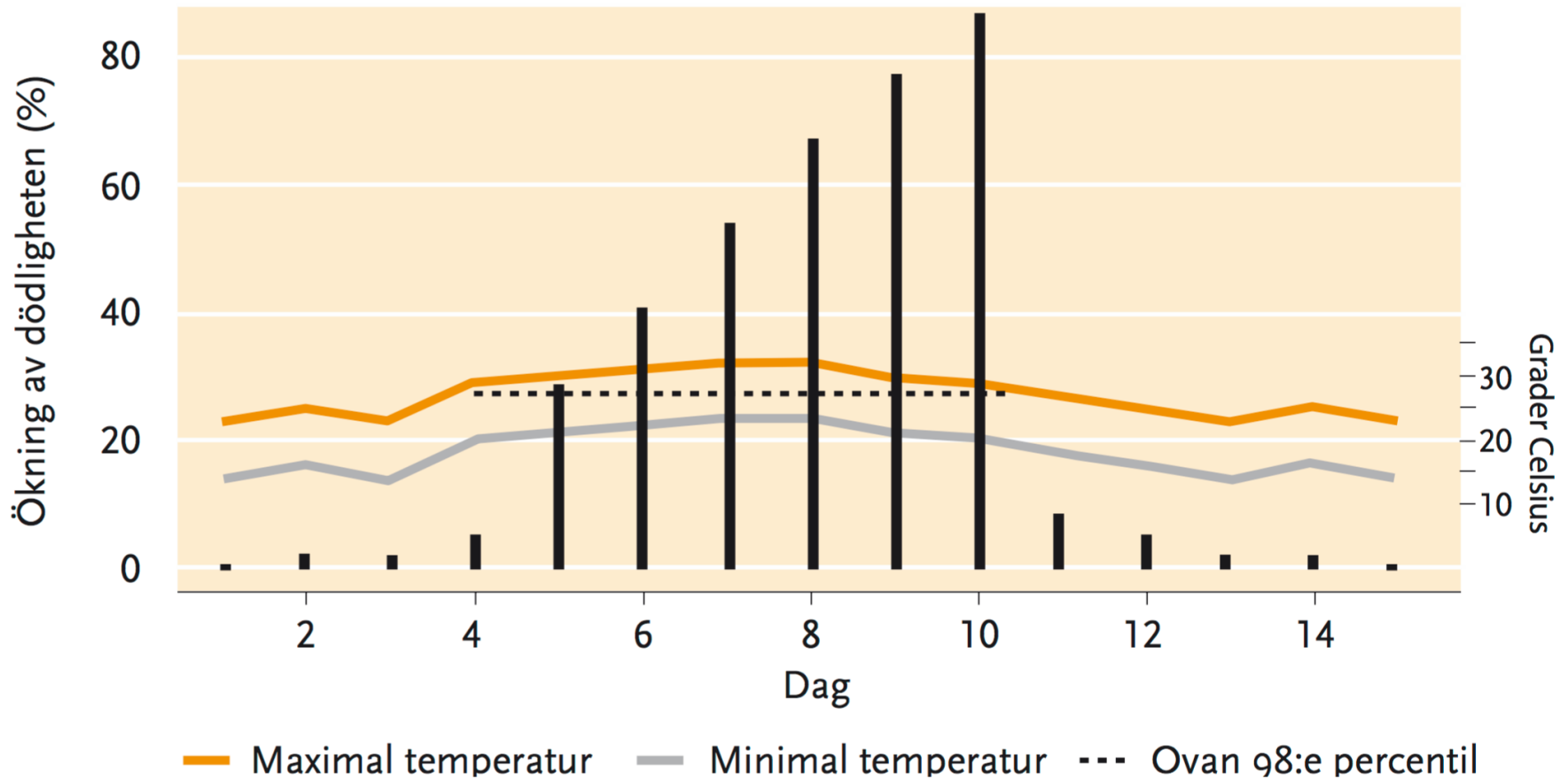
- Skog
- Vatten
- Lummiga områden

04. Hälsoeffekter

Äldre, psykiskt sjuka, kolpatienter med flera är utsatta

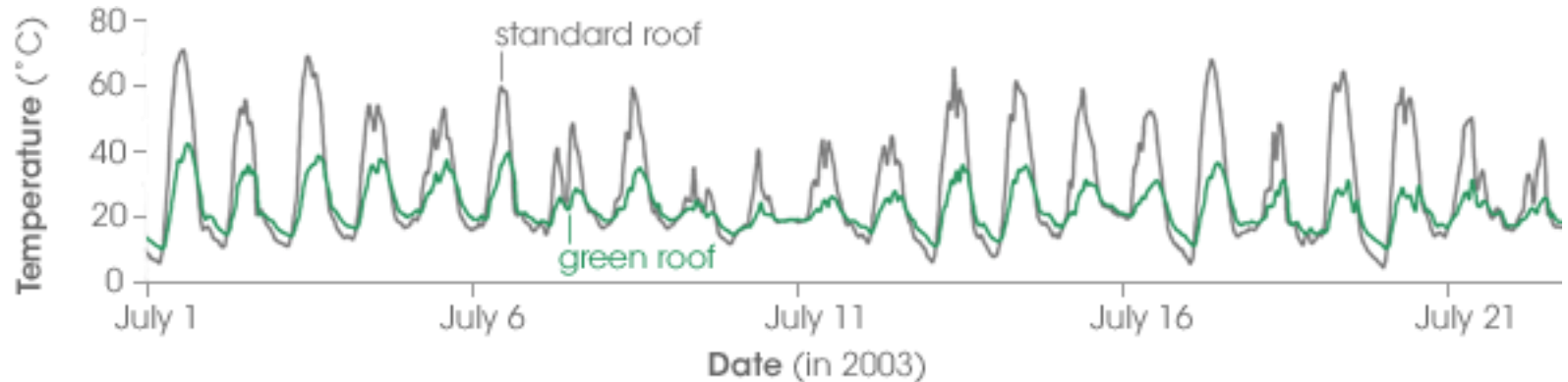
Risker för individer som tidigare vårdats på sjukhus för psykisk sjukdom

05. Åtgärder

Gröna tak, hög vegetation och vatten

<http://earthobservatory.nasa.gov/Features/GreenRoof/greenroof3.php>

Gröna tak gör skillnad

Skillnaden i maxtemperatur på takytan är stor om man jämför gröna tak med traditionella tak.

Längre vegetation är svalare

Den kortklippta gräsplanen är varmare än den lite igenvuxna och buskiga övre delen. Buskar och långt gräs kan minska värmen.

PROJEKTPARTER

Stockholm Resilience Centre
Sustainability Science for Biosphere Stewardship

CHALMERS

TACK!

Tobias Edman

tobias.edman@geografiskainformationsbyran.se

www.cocity.se